

Nr 94.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående arvode till ledamöter av allmänt kyrkomöte; given Stockholms slott den 10 februari 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Arthur Engberg.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitiedepartementet och finansdepartementet anför departementschefen, statsrådet Engberg, härafter:

I förordningen den 16 november 1863 angående allmänt kyrkomöte är föreskrivet att, därest mötets förhandlingar icke äro avslutade inom en månad, Konungen äger ändock efter den tid upplösa mötet. Sessionstiden för allmänt kyrkomöte har i anslutning härtill ansetts vara omkring 1 månad.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition den 4 januari 1868, nr 16, angående bestridande av kostnaderna för allmänt kyrkomöte fastställde 1868 års riksdag för kyrkomötets valda ledamöter ett dagarvode av 10 riksdaler; dock fick arvodet icke överstiga 300 riksdaler, även om mötet skulle

räcka längre tid än trettio dagar. Resekostnad till och från kyrkomöte skulle för samma ledamöter ersättas enligt de grunder, som i sådant avseende gällde för ledamöter av riksdagens andra kammare. Brev angående bestridande av kostnaderna för allmänt kyrkomöte utfärdades sedermera genom Kungl. Maj:ts beslut den 4 juni 1868.

Sedan arvodena till riksdagens ledamöter genom grundlagsändring vid 1918 års riksdag höjts, beslöt samma riksdag i anledning av väckt motion höja arvodet till kyrkomötets valda ledamöter med motsvarande belopp. Dagtraktamente skulle sålunda utgå till vald ledamot, som icke vore bosatt å ort, där kyrkomöte hölles, med 20 kronor, dock högst 600 kronor, och till dylik ledamot, bosatt å ort, där kyrkomöte hölles, med 15 kronor, dock högst 450 kronor. Kungörelse härom utfärdades av Kungl. Maj:t den 19 april 1918 (nr 254).

I anledning av väckt motion beslöt 1920 års riksdag ändra § 13 i förordningen av den 16 november 1863 angående allmänt kyrkomöte sålunda, att arvode skulle utgå även till kyrkomötets självskrivna ledamöter. Lag härom utfärdades den 29 oktober 1920 (nr 702).

Samma års riksdag fann i anledning av väckt motion vad i förordningen den 19 april 1918 angående höjning av de valda kyrkomötesledamöternas arvoden funnes stadgat om ersättning för resekostnad och dagtraktamente bära gälla även kyrkomötets självskrivna ledamöter. I brev till statskontoret den 29 oktober 1920 förordnade Kungl. Maj:t i överensstämmelse härmed.

Genom grundlagsändring vid 1921 års riksdag höjdes arvodena till ledamöterna av riksdagen. Med bifall till en i ämnet väckt motion beslöt i följd härav 1926 års riksdag höja dagtraktamentena till kyrkomötets ledamöter med motsvarande belopp. I riksdagens skrivelse (nr 216) anförde riksdagen, bland annat, att riksdagen, med hänsyn till den ställning kyrkomötet enligt regeringsformen intoge i förhållande till riksdagen, ansåge, att i fråga om arvode till kyrkomötesledamöterna borde gälla samma grunder, som senast faststälts för riksdagens medlemmar.

I anledning av riksdagens nyssnämnda beslut utfärdade Kungl. Maj:t nu gällande kungörelse den 28 maj 1926 (nr 151) angående höjning av kyrkomötesledamöternas arvoden. Enligt denna kungörelse må ledamot av allmänt kyrkomöte, som icke är bosatt å ort, där kyrkomöte hålles, åtnjuta av statsmedel ersättning för resekostnad till och från kyrkomötet enligt de grunder, som i sådant avseende gälla för ledamöter av riksdagen, samt i dagtraktamente under kyrkomötet 32 kronor, vilket dagtraktamente dock ej må överstiga sammanlagt 960 kronor. Ledamot av kyrkomöte, som är bosatt å ort, där kyrkomöte hålles, undfår i dagtraktamente 24 kronor, vilket dagtraktamente dock ej må överstiga sammanlagt 720 kronor.

I propositionen nr 195 till 1932 års riksdag framlades förslag till ändrad lydelse av § 12 riksdagsordningen, innebärande viss sänkning av riksdags-

männens dagtraktamenten. I propositionen framhöll vederbörande departementschef — i anslutning till vad chefen för finansdepartementet uttalat i statsverkspropositionen till 1932 års riksdag — att beslut rörande sänkning av bland annat arvodena till kyrkomötets ledamöter lämpligen kunde anstå till 1933 års riksdag.

I anledning av nyssnämnda proposition nr 195 har riksdagen beslutat att såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling antaga förslag till ändrad lydelse av §§ 12, 23, 38 och 50 riksdagsordningen. Förslaget innebär, bland annat, att riksdagsmannaarvodet skulle beräknas ej, såsom nu, i form av dagtraktamente utan i form av fast arvode för riksdag. Arvodet har sänkts från 4,500 kronor (nuvarande maximiarvode, som utgår från ett dagtraktamente av 32 kronor) till 4,000 kronor för riksdagsmän, icke bosatta å riksdagsorten, samt från 3,400 kronor (nuvarande maximiarvode, som utgår från ett dagtraktamente av 24 kronor) till 3,000 kronor för övriga riksdagsmän. Enligt § 23 mom. 3 i det vilande förslaget till ändrad lydelse av riksdagsordningen åtnjuter riksdagsman ersättning för resa till och från riksdagen.

Beträffande förslagets innehåll i övrigt tillåter jag mig hänvisa till redogörelsen härför i Kungl. Maj:ts proposition nr 6 till innevarande års riksdag. I nyssnämnda proposition har Kungl. Maj:t för riksdagen framlagt ett i 1932 års riksdags skrivelse nr 217 begärt förslag till stadga om ersättnings utgående för riksdagsmannaupdragets fullgörande. Resekostnads- och traktamentsersättning skola utgå i enlighet med bestämmelserna i gällande allmänna resereglemente, varvid riksdagsman skall anses tillhöra högsta rese- och traktamentsklass.

Såsom av den utav mig lämnade redogörelsen torde framgå, hava arvoda- Departementschefen.
dena till kyrkomötets ledamöter pläгат fastställas till samma belopp per dag som dagtraktamentena till riksdagens ledamöter. Det torde därför vara motiverat, att, därest det av 1932 års riksdag såsom vilande antagna förslaget till ändring av vissa grundlagsparagrafer, innebärande viss sänkning av riksdagsmannaarvodena, av innevarande års riksdag slutligt antages, underkasta arvodena till kyrkomötesledamöterna motsvarande reduktion. Den frågan uppställer sig då till besvarande, huruvida arvodena till kyrkomötets ledamöter i likhet med vad som för framtiden kommer att gälla i fråga om arvodena till riksdagens ledamöter böra fixeras som fasta arvoden eller såsom hittills utgå i form av dagtraktamenten. De sju senaste kyrkomötena ha varat nedanstående antal dagar:

Kyrkomötet år	Dagantal
1910	32
1915	38
1918	14

Kyrkomötet år	Dagantal
1920	43
1925	36
1926	33
1929	29
1932	20

Kyrkomötenas längd har sålunda varit mycket växlande. Medan t. ex. 1920 års kyrkomöte har varat betydligt mer än en månad, har exempelvis 1932 års kyrkomöte tagit väsentligt kortare tid än en månad i anspråk. Det synes på grund härav olämpligt fastställa fasta arvoden för månad. Möjligen skulle arvoden för vecka kunna ifrågasättas. Emellertid synas härigenom inga som helst fördelar vara att vinna. Det torde även böra uppmärksammas, att arvodena till kyrkomötets ledamöter även under den tid, då riksdagsmannaarvodena utgått i form av fasta arvoden (före år 1918), beräknats i form av dagtraktamenten. Jag anser mig därför böra föreslå, att ifrågavarande arvoden bibehållas såsom dagtraktamenten.

De enligt vilande förslag till grundlagsändring med 4,000 kronor, respektive 3,000 kronor utgående riksdagsmannaarvodena torde, därest man i likhet med vad som skett i propositionen nr 6, uppdelar arvodena å en tid av 150 dagar, motsvaras av dagtraktamenten av 26 kronor 67 öre, respektive 20 kronor. Dagtraktamentena till kyrkomötets ledamöter synas sålunda böra sänkas från 32 kronor till i avrundat krontal 27 kronor för ledamot av kyrkomöte, ej bosatt å ort, där kyrkomöte hålles, respektive från 24 kronor till 20 kronor för ledamot av kyrkomöte, bosatt å ort, där kyrkomöte hålles. Dagtraktamentena synas ej böra få överstiga ett sammanlagt belopp för kyrkomöte av 810 kronor, respektive 600 kronor.

Ledamot av kyrkomöte, som icke är bosatt å ort, där kyrkomöte hålles, synes böra av statsmedel åtnjuta ersättning för resa till och från kyrkomöte i huvudsak enligt de grunder, som i sådant avseende gälla för riksdagens ledamöter. Ledamot av kyrkomöte torde sålunda böra erhålla resekostnads- och traktamentsersättning för resa till och från kyrkomöte, och dylik ersättning synes böra utgå i enlighet med bestämmelserna i gällande allmänna resereglemente, varvid kyrkomötesledamot bör anses tillhöra högsta rese- och traktamentsklass (I A).

Med anledning av vad jag sålunda anfört, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att, under förutsättning att ändring i riksdagsordningen i överensstämmelse med det av riksdagen såsom vilande antagna förslaget till ändrad lydelse av §§ 12, 23, 38 och 50 riksdagsordningen varder i grundlagsenlig ordning beslutad, godkänna de grunder för utgående av arvoden till kyrkomötets ledamöter, som jag nu föreslagit.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

H. B. Hammar.